

Список використаних джерел

1. Закалюк А. П. Курс сучасної української кримінології: теорія та практика: У 3 кн. – Кн. 1. Теоретичні засади та історія української кримінологічної науки – К.: Видавничий дім «Ін Юре», 2007. – 424 с.
2. Закалюк А.П. Там само. – с. 324.
3. Курс кримінології. Загальна частина / за заг. ред. О. М.Джузи. – К., 2001. – Кн. 1 – с.136.
4. Кримінологія. Загальна та Особлива частини/ За заг. ред. І.М.Даншина. Х., 2003. С. 94.
5. Шакун В. І. Теоретичні питання сучасної української кримінології / Протидія злочинності: теорія та практика: матеріали VIII Міжнар. наук.-практ. конф. (26 жовтня 2018 року) – Київ: Національна академія прокуратури України, 2018. – С. 26–32.
6. Статистична звітність Генеральної прокуратури URL: <https://old.gp.gov.ua/statinfo.html>.
7. Процесуальна діяльність слідчого щодо запобігання злочинам: навч. посібник / О. Є.Омельченко, Д.П.Письменний. – К.: Вид. Паливода А. В., 2008. – с. 216.
8. Шакун В. І. Теоретичні питання сучасної української кримінології / Протидія злочинності: теорія та практика: матеріали VIII Міжнар. наук.-практ. конф. (26 жовтня 2018 року). Київ: Національна академія прокуратури України, 2018. – С. 26–32.

Градецька Наталія Миколаївна,
старший викладач кафедри забезпечення державної безпеки Київського факультету Національної академії Національної гвардії України, кандидат юридичних наук, доцент

ОСОБЛИВОСТІ ПРОТИДІЇ НАРКОЗЛОЧИННОСТІ В МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

Анотація. Розглянуто актуальні питання протидії наркозлочинності у мережі Інтернет, а також пропонуються заходи протидії наркозлочинності у сфері сучасних інформаційних технологій.

Ключові слова: наркотики, наркозлочинність кіберзлочинність, Інтернет, протидія та запобігання, координаційна взаємодія.

Summary. Topical issues of combating drug crime on the Internet are considered, as well as measures of prevention drug crime in the field of modern information technologies.

Keywords: drugs, drug dealing, preventive activities, cybercrime, Internet, counteraction and prevention, coordination interaction.

Сучасна наркозлочинність модифікується за рахунок активного використання цифрових технологій.

Міжнародний комітет ООН з контролю за наркотиками до способів незаконного використання новітніх технологій наркоторговцями відносить наступне: 1) розповсюдження за допомогою засобів масової інформації, у тому числі електронних, інформаційних матеріалів, підбурюючих до вживання наркотиків (порушення ст. 3 Конвенції ООН «Про боротьбу проти незаконного обігу наркотичних засобів і психотропних речовин» 1988 р.); 2) поширення за допомогою Internet інформації, що містить рекомендації по вживанню та виготовленню наркотиків.

Використання Інтернету, як інструменту незаконного розповсюдження наркотичних засобів та сильнодіючих речовин, має свої особливості:

- для початку кримінального бізнесу можуть залучатися мінімальні грошові ресурси;

- продавець має змогу спілкуватися одночасно з великою кількістю потенційних покупців, що значно збільшує кримінальні прибутки, порівняно із традиційними способами збуту;

- реальний контакт продавця і покупця повністю виключений, відповідно, значно знижується небезпека викриття продавця і притягнення його до кримінальної відповідальності; виключається можливість нападу на продавця з боку покупця з метою заволодіти наркотичними засобами безоплатно;

- організатори та координатори такого бізнесу можуть постійно перебувати поза межами України, що значно ускладнює їх викриття та притягнення до кримінальної відповідальності;

- організатори, координатори та продавці можуть не знати один одного особисто, що також значно ускладнює викриття всієї мережі збуту наркотичних засобів та сильнодіючих речовин [1, с. 114–116].

Моніторинг Інтернет-сайтів свідчить, що основну частку речовин, які розповсюджуються за допомогою мережі Інтернет, складають синтетичні аналоги наркотичних засобів.

Сучасний стан злочинів у сфері незаконного обігу наркотичних засобів, в тому числі вчинених з використанням мережі Інтернет, характеризується високим рівнем латентності. Це пов'язано з відсутністю механізмів автоматичного виявлення ресурсів в мережі Інтернет, що містять заборонену інформацію про наркотики, або тих, що використовуються для незаконних дій з ними, а також складністю притягнення до кримінальної відповідальності власників таких ресурсів, зареєстрованих за межами території України.

Основними чинниками наркозлочинів в мережі Інтернет є: недостатнє правове регулювання Інтернету, відсутність географічних кордонів, поширення інформації про наркотики в мережі Інтернет. До основних умов наркозлочинів в мережі Інтернет відносяться: анонімність, загальнодоступність інформації, що поширюється за допомогою мережі Інтернет, віртуалізація (відсутність матеріальної

складової при роботі в мережі Інтернет), пасивна поведінка провайдерів, непрофесійні дії представників правоохоронних органів (неправильна кваліфікація скоєного, неналежне розслідування кримінальних справ тощо).

Збут наркотиків через інтернет розвивається набагато швидше, ніж розробляються ефективні механізми збору електронних доказів та документування такої протиправної діяльності. Наркаторговці можуть використовувати шифрувальне програмне забезпечення для захисту своїх повідомлень і даних, що створює проблему для правоохоронних органів, яка ускладнюється зростаючою популярністю засобів шифрування, вбудованих в мобільні пристрої.

Що стосується проблеми кваліфікації злочинних дій з наркотичними засобами і психотропними речовинами, то організація дієвої протидії цим організованим злочинам в україномовному сегменті мережі Інтернет є для діяльності правоохоронних органів України новою і тому представляє значний інтерес як для вітчизняних практичних працівників, так і для науковців. Прогалина у даній сфері наукового знання негативно позначається на організації міжвідомчої протидії і профілактики віртуального наркобізнесу, на законотворчій практиці, яка мала б регламентувати ці суспільні відносини. До недоліків наукового, законодавчого, правозастосовчого рівня додається ще і брак відповідних методик розкриття і розслідування даного виду злочинів, фахівців і високотехнологічного програмно-пошукового забезпечення в Мережі, висока латентність Інтернет-наркобізнесу і т.ін. [2, с. 226–230].

Враховуючи наявну ситуацію та з метою профілактики розповсюдження наркотиків через Інтернет, необхідне створення окремої спеціалізованої оперативної групи з виявлення та розкриття злочинів, пов'язаних із незаконним розповсюдженням наркотиків, наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів з використанням мережі Інтернет. У полі діяльності такої групи, що могла б діяти на базі Управління боротьби з кіберзлочинністю у взаємодії з Департаментом протидії наркозлочинності, мають бути і онлайн-аптеки, які не завжди дотримуються вимог щодо продажу медичних препаратів. У ході дослідження негативного впливу Інтернету стосовно незаконного обігу наркотиків необхідні законодавчі і процесуальні ініціативи, спрямовані на посилення боротьби з використанням Інтернету в незаконному виготовленні, розповсюдженні та живанні наркотичних і психотропних речовин та прекурсорів [3].

Список використаних джерел

1. Лапта С.П. Використання Інтернету, як інструменту незаконного продажу наркотичних засобів та сильнодіючих речовин //

Тези доповідей міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку криміналістики та кримінального процесу», до 100-річчя від дня народження професора М.В. Салтевського (м. Харків, 8 листопада 2017 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2017. С.114–116.

2. Ступник Я. В., Когут М. Г. Протидія наркозлочинності в мережі Internet: виклики сьогодення // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Ужгород, 2014. Вип. 26. С. 226–230.

3. Пінчук І.С. Використання мережі Інтернет у незаконному обігу наркотичних і психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів. *Право і Безпека*. 2014. № 2. С. 135–139. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pib_2014_2_29.

Дучимінська Леся Миронівна,
начальник управління контролюно-перевірочної роботи головного управління Пенсійного фонду України у Волинській області

ПЕНСІЙНИЙ ФОНД УКРАЇНИ ЯК СУБ'ЄКТ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЙНИМ ЗЛОЧИНАМ У СФЕРІ ІНОЗЕМНОГО ІНВЕСТУВАННЯ

Анотація. В даній статті здійснено аналіз нормативно-правових актів, що стосуються сфери іноземного інвестування в Україні, а також роль відповідних підрозділів Пенсійного фонду України, пов'язаної із запобіганням корупційним ризикам у цьому напрямі.

Ключові слова: запобігання; інвестиційна діяльність; Пенсійний фонд України; корупційні злочини; суб'єкт запобігання злочинам; корупційні ризики.

Summary. This article analyzes the legal acts related to the sphere of foreign investment in Ukraine, as well as the role of the relevant units of the Pension Fund of Ukraine related to the prevention of corruption risks in this area.

Keywords: prevention; investment activity; Pension Fund of Ukraine; corruption crimes; subject of crime prevention; corruption risks.

Як показало вивчення нормативно-правових джерел, формально на конституційно-правовому рівні в Україні визначені основні стратегічні шляхи та засоби їх досягнення і забезпечення, які мають пряме відношення до діяльності Пенсійного фонду України та створення привабливого інвестиційного клімату для іноземців і зарубіжних держав та міжнародних організацій. У такому ж сенсі зазначені шляхи закріплені й в інших законах України. Зокрема, у п. 1 ч. 2 ст. 25 Закону України «Про національну безпеку України» вказано, що планування у сферах національної безпеки і оборони здійснюється відповідно до принципу дотримання національного